

Directiva europeana pentru impozitul minim global sau reforma fiscala pe repede înainte

Decembrie 2021 este termenul avansat de Benjamin Angel, directorul Direcției Generale pentru impozitare și uniune vamala din cadrul Comisiei Europene, pentru redactarea unei Directive care sa puna în aplicare acordul asupra introducerii impozitului minim global pe profit. Acesta considera ca acordul semnat recent de peste 136 de state este cea mai buna varianta care s-ar fi putut obține și a dat asigurari ca Directiva va prevedea ca impozitul stabilit conform acordului sa fie aplicat atât tranzacțiilor domestice, cât și celor transfrontaliere. Președintele francez, Emmanuel Macron a susținut, la rândul sau, în acest week-end, ca Franța va forța trecerea Directivei în prima jumătate a anului viitor, când va deține președinția Consiliului UE. Ceea ce înseamna ca țările europene trebuie sa fie pregătite sa implementeze o cota efectiva de impozitare de 15% foarte curând, iar companiile sa ia în calcul noua cota în strategiile lor.

Daca începutul verii venea cu știrea ca peste 130 de state ale lumii se pun de acord sa schimbe regulile jocului, dupa mai bine de doar opt ani de negocieri, impunând companiilor sa plateasca o cota efectiva de impozit pe profit de 15% chiar acolo unde își realizeaza veniturile, indiferent daca sunt sau nu prezente în țara respectiva, toamna vine cu o veste la fel de surprinzatoare – aproape 140 de state parafeaza noua înțelegere. În plus, așa cum a declarat oficialul Comisiei Europene, statele europene vor gasi noile prevederi într-o Directiva, chiar la finalul lui 2021.

Mai mult, adversarii declarați și înverșunați ai noului acord, Irlanda, Ungaria și Estonia, cu rate de impozit pe profit mai mici decât noua cota, care le-ar face neatractive în ochii investitorilor, se alatura și ele zilele acestea semnatarilor acordului. Irlanda chiar include cota de 15% în Legea de buget pe 2022, pastrând însa și vechea cota, de 12,5%, pentru anumite tipuri de companii.

Sprijin masiv, așadar, pentru un astfel de acord. Cu toate acestea, inclusiv oficialul CE admite ca noua cota va afecta aproape o treime din statele membre ale UE, respectivele țari având cote de impozitare mai atractive. Pe de alta parte, Benjamin Angel este convins ca va avea unanimitatea de care este nevoie pentru a trece Directiva, laudând eforturile facute de grupurile de lucru pentru ca acordul din octombrie sa fie posibil. Ce prevede acest acord?

Acord istoric. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economica (OCDE), sub umbrela careia se afla o mare parte dintre statele lumii, între care și cele mai puternice economii (G20), a fost cea care a pus în discuție, încă din 2013, pachetul reformarii fiscalității internaționale. Demarata, așadar, dupa criza economica și de încredere din 2008-2009, scopul declarat al reformei a fost acela de oferi statelor surse noi de venituri din impozite, în principal prin instituirea unui mod echitabil de împărțire a taxelor platite de multinaționale. Conform OCDE, acest mod

echitabil a fost definit în prezent sub forma a doi piloni.

Pilonul I prevede ca o cota parte din profiturile realizate de multinaționale să se aloce spre impozitare în acele țări în care companiile respective derulează activități comerciale și realizează profituri, indiferent dacă au sau nu prezența fizică acolo. Mai exact, în cadrul acestui pilon vor intra întreprinderile multinaționale cu vânzări globale de peste 20 miliarde euro și profitabilitate peste 10%, ele urmând să împartă cu bugetele statelor 25% din „*profiturile reziduale*” și anume profiturile care depășesc un prag de 10% din venituri.

Cu alte cuvinte, țările care vor beneficia de pe urma implementării pilonului I sunt cele din care companiile vizate obțin venituri, dar care nu au în prezent dreptul să le taxeze profiturile asociate. Deoarece anumite concepte sunt agreate la nivel de principiu, impactul concret va putea fi estimat însă doar atunci când vor fi definite clar criteriile în funcție de care se va realiza realocarea drepturilor de impozitare și după ce recomandările OCDE vor fi transpuse în legislația europeană și/sau națională.

Pilonul II este cel care a venit cu ideea unei cote minime de impozit pe profit la nivel global de 15%, care se estimează ca va genera anual aproximativ 150 de miliarde de dolari venituri fiscale suplimentare guvernelor. Alte beneficii sunt așteptate din stabilizarea sistemului fiscal internațional și din creșterea predictibilității pentru contribuabili și administrațiile fiscale.

Tot OCDE a stabilit ca, până la noi comunicări, suspenda aplicarea impozitelor stabilite de țări pentru companiile digitale, așa numita digital-tax, o altă metodă la care au apelat anumite state pentru a impozita multinaționalele care operează pe teritoriile lor, fără să plătească, însă, nimic bugetelor locale.

De altfel, măsurile din noul acord sunt inspirate din discuțiile purtate pe marginea acestor taxe digitale. Pe de altă parte însă, în special în cadrul Pilonului I, există multe companii mai mici din zona digitală care scapă prevederilor acordului. Principiul cu care este de acord rețeaua de experți internaționali în materie fiscală, organizată de diferite grupuri ale societății civile (grupul de monitorizare BEPS), este acela că impozitele pe serviciile digitale ar putea fi considerate bariere comerciale și că ar trebui permise măsuri alternative în cadrul acordurilor internaționale.

Și grupul G24, format din state în curs de dezvoltare, susține că eliminarea măsurilor unilaterale nu ar trebui să fie imediată în cadrul unui acord, ci legată de implementarea Pilonului I. Astfel, s-ar asigura continuitatea veniturilor în țările în curs de dezvoltare, care nu ar mai fi nevoite să renunțe la măsurile unilaterale (introducerea unei taxe digitale locale) decât dacă primesc venituri suficiente atât în cadrul Pilonului I, cât și „sub rezerva regulii fiscale” din cadrul Pilonului II. Comentariile grupului sugerează, de asemenea, o creștere a cotei minime de impozitare în cadrul Pilonului II, care ar trebui să fie substanțial mai mare de 15% - „nu mai puțin de” 25% și, de preferință, 30%, deși negocierile s-au încheiat cu un acord pe o cotă finală de 15% .

Cum zilele acestea întreprinderile, inclusiv multinaționalele, lucrează la bugetul pe anul viitor, am recomanda ca aceste aspecte să fie atent monitorizate în perioada imediat următoare. Având în vedere recente declarații și planul ambițios de implementare a reformelor, multe dintre detaliile legate de aplicare urmează să fie stabilite în următoarele luni, iar necunoscutele ce planează acum asupra reformei se vor diminua. Dar, din punctul nostru de vedere, este foarte important ca multinaționalele să monitorizeze modul în care vor fi implementate noile reguli – fie prin modificări ale legislației interne, fie prin tratate bilaterale sau multilaterale, în vreme ce, în paralel, să evalueze impactul reformei asupra afacerii lor.